

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 469/2014-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. septembra 2014 predbežne prerokoval sťažnosť O. M. vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 12 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením generálneho prokurátora Slovenskej republiky č. k. XV/2 Gn 337/13/1000-11 z 5. februára 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť O. M. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. marca 2014 doručená sťažnosť O. M. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) č. k. XV/2 Gn 337/13/1000-11 z 5. februára 2014 (ďalej len „uznesenie generálneho prokurátora“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva:

„Bol som oznamovateľom vo veci podozrenia zo spáchania zločinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a, ods. 2 písm. b, ods. 3 písm. c Tr. zák., ktorého sa mal dopustiť prokurátor Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky JUDr. Dobroslav Trnka v súvislosti s konaním o mojom trestnom oznámení na sudkyňu Okresného súdu v Kežmarku JUDr. Ivetu Jenčovou. Podstata oznámenia spočívala v tom, že podozrivý prokurátor JUDr. D. Trnka konal vo veci napriek tomu, že musel vedieť o tom, že sú dané dôvody na jeho vylúčenie podľa § 31 ods. 1 Tr. por. a pre vzťah jeho osoby k mojej osobe bol povinný požiadať o svoje vylúčenie z konania, resp. sa z neho sám vylúčiť. ...

O tom, že vec bude na GP SR riešiť JUDr. Dobroslav Trnka som vopred nevedel. Od roku 2004 je pohľad z jeho strany na moju osobu jednoznačne nepriateľský, má ku mne závažné výhrady ,predsudky a zaujatosť je nepochybne objektívna aj keby donekonečna tvrdil, že ma nepozná, nie je zajatý a koná iba spravodlivo.

V § 31 ods. 1 Tr. por. sa neuvádza, že by orgán konajúci v trestnej veci musel osobne poznať osobu, ktorej sa úkon týka v takom smere, že by sa s ňou musel osobne stretnúť a vidieť ju naživo. Tvrdenia podozrivého JUDr. Trnku, že nemohol byť zaujatý a nemal dôvod požiadať o svoje vylúčenie resp., sa z konania vylúčiť lebo sa so mnou osobne nikdy nestretol, je právne irelevantná obrana podozrivého, ktorý jednoznačne konal v úmysle pripraviť ma o spravodlivé preskúmanie mojej veci.

V čase keď som vôbec netušil, že JUDr. Dobroslav Trnka bude radovým prokurátorom GP SR a nachádzal sa v ústavnej funkcii generálneho prokurátora som podal v apríli 2004 voči GP SR sťažnosť na ústavný súd a v tej veci sp. zn. IV.ÚS 258/04 som sa domáhal ochrany pred diskrimináciou zo strany GP. Už sama táto skutočnosť je tak významná, že by mal každý prokurátor v postavení JUDr. Trnku uvažovať o tom, že nikdy žiadnu moju vec ako OČTK nebude riešiť osobne.

V dobe od roku 2004 do okamihu ako napadla moja vec JUDr. Dobroslavovi Trnkovi ešte v postavení generálneho prokurátora som na neho podal tri trestné oznámenia pre závažnú trestnú činnosť. Všetky veci sa nakoniec riešili priamo na GP pod jeho rukami a nie je možné akceptovať tvrdenia podozrivého, že si vôbec nepamätá na to, že by nejaký O. M. na neho podal trestné oznámenia. Jeho obrana, že také podania dochádzali na GP

denne v desiatkach a ročne v tisícoch je naozaj nehodná prokurátora GP. Navyiac som podal na osobu bývalého GP SR JUDr. Trnku opakované podnety na disciplinárne konania... Okrem toho som napísal tri osobné listy... a poslal som mu... aj jednu moju knižku básní... Aby toho nebolo málo, tak som sa domáhal u zvoleného, ale nevyzmenovaného kandidáta na funkciu generálneho prokurátora JUDr. J. Čentéša prijatia do funkcie prokurátora GP SR ...

O mojom oznámení rozhodol JUDr. Ctibor Košťál bývalý dlhoročný námestník JUDr. D. Trnku pre trestný úsek.! Už toto samé vážne spochybňuje celé konanie o mojom trestnom oznámení na JUDr. Trnku. Predsa dlhoročný vzťah podriadenosti JUDr. C. Košťála k JUDr. D. Trnkovi by v každom právnom štáte musel byť prekážkou pre jeho rozhodovanie o mojej sťažnosti. Prokurátor GP sa v rozhodnutí zo 7. 1. 2014 oprel o tvrdenia podozrivého JUDr. Trnku ,že ma nepozná, vôbec o mne nevie a vec rozhodoval spravodlivo a nestranne.

Proti rozhodnutiu GP SR zo 7. 1. 2014 som podal sťažnosť o ktorej rozhodol sám Generálny prokurátor SR JUDr. Jaroslav Čížnár. Moju sťažnosť zamietol s dôvodov, že JUDr. Trnka konal objektívne, nezaujato, neboli dôvody na jeho vylúčenie a navyiac uviedol že meritórne rozhodnutie JUDr. Dobroslava Trnku o mojom oznámení na sudkyňu OS Kežmarok je zákonné a správne! ...

Tvrdenie porušovateľa práva, že v danom prípade neexistoval na strane JUDr. Dobroslava Trnku žiaden dôvod na jeho vylúčenie a ak by sa aj dodatočne taký dôvod našiel, tak ide iba o nedbanlivostné konanie a za to nemôže JUDr. Trnka niesť žiadnu zodpovednosť, je hanbou demokracie. Každý musí v právnom štáte niesť za svoje konanie zodpovednosť, inak nie sme právny štát, ale diktatúra. Svojim rozhodnutím navyiac JUDr. Čížnár zasiahol aj moje právo podať vo veci odmietnutia oznámenia na sudkyňu JUDr. I. Jenčovú podnet k jeho rukám lebo už vopred prejudikoval svoj právny názor v tom, že také rozhodnutie považuje zo strany JUDr. Trnku za zákonné! ...

Arbitrárnosť rozhodnutí spočíva v tom, že svoj právny názor nezdôvodnil OČTK zo všetkých zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzali do úvahy, resp. ho zdôvodnil v rozpore so zákonom... “

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd takto rozhodol:

„I./ Základné právo O. M. garantované v čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 1, ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v konaní sp. zn. XV/2 Gn 337/13/1000-11 zo dňa 5. 2. 2014 bolo porušené.

II./ Zrušuje sa uznesenie Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky zo dňa 5. 2. 2014 sp. zn. XV/2 Gn 337/13/1000-11 a prikazuje sa jej aby vo veci opätovne konala a rozhodla.

III./ O. M. priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 20.000,- eur..., ktorú sumu je Generálna prokuratúra Slovenskej republiky povinná zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

IV./ Kancelárii Ústavného súdu Slovenskej republiky ukladá zaplatiť trovy právneho zastúpenia O. M. v sume /po vyčíslení/ na účet ustanoveného advokáta /meno po ustanovení/ do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

V./ Generálna prokuratúra Slovenskej republiky je povinná uhradiť štátu trovy právneho zastúpenia v sume /po vyčíslení/ na účet Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky č... vedený v Štátnej pokladnici do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom

súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, nepripustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 12 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Porušenie svojich práv vidí sťažovateľ v tom, že uznesenie generálneho prokurátora nebolo odôvodnené v súlade so zákonom.

Uznesením prokurátora Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) č. k. XV/2 Gn 337/13-4 zo 7. januára 2014 (ďalej len „uznesenie prokurátora generálnej prokuratúry“) bolo odmietnuté trestné oznámenie sťažovateľa zo 4. novembra 2013, ktoré podal na prokurátora generálnej prokuratúry JUDr. Dobroslava Trnku pre podozrenie z trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. b) Trestného zákona.

Proti uzneseniu prokurátora generálnej prokuratúry č. k. XV/2 Gn 337/13-4 zo 7. januára 2014 podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej rozhodol napadnutým uznesením generálny prokurátor. V relevantnej časti odôvodnenia uznesenia generálneho prokurátora č. k. XV/2 Gn 337/13/1000-11 z 5. februára 2014 je uvedené:

„O. M. podal trestné oznámenie na sudkyňu Okresného súdu Kežmarok JUDr. Ivetu Jenčovú, ktoré konajúci vyšetrovateľ Okresného riaditeľstva Policajného zboru Kežmarok v zmysle ustanovenia § 197 odsek 1 písmeno d/ Trestného poriadku odmietol. Proti tomuto uzneseniu o odmietnutí vecí si podal oznamovateľ O. M. sťažnosť, ktorá bola pridelená na rozhodovanie prokurátorovi Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky

JUDr. Dobroslavovi Trnkovi. Uznesením zo dňa 30. 10. 2013 JUDr. Dobroslav Trnka sťažnosť oznamovateľa zamietol ako nedôvodnú.

Na základe tejto skutočnosti, následne O. M. podal trestné oznámenie na prokurátora JUDr. Dobroslava Trnku pre podozrenie zo spáchania trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 odsek, odsek 3 Trestného zákona.

Trestné oznámenie preskúmal prokurátor Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky JUDr. Ctibor Košťál, ktorý dňa 7. 1. 2014 vydal rozhodnutie podľa § 197 ods. 1 písmeno d/ Trestného poriadku, ktorým toto trestné oznámenie odmietol s odôvodnením, že nie je dôvod na začatie trestného stíhania a ani dôvod na postup podľa § 197 ods.2 Trestného poriadku.

Uvedené uznesenie bolo O. M. doručené dňa 16. 1. 2014 a menovaný si proti nemu podal písomnú sťažnosť toho istého dňa, ktorú odôvodnil tým, že ide o vedomé nadržovanie páchatelovi trestnej činnosti, že JUDr. Ctibor Košťál v napadnutom uznesení vedome zatajil podstatnú časť jeho trestného oznámenia, najmä tú skutočnosť, že oznamovateľ podal v minulosti na JUDr. Dobroslava Trnku tri trestné oznámenia, a že JUDr. Ctibor Košťál mal za povinnosť vylustrovať všetky jeho podania, v ktorých bol oznamovateľom a ako podozrivého uviedol JUDr. Dobroslava Trnku. V sťažnosti ďalej uviedol, že v marci 2004 požiadal JUDr. Dobroslava Trnku ako generálneho prokurátora Slovenskej republiky o prijatie do rezortu prokuratúry, ktorému on nevyhovel, na základe čoho podal voči Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky sťažnosť na Ústavný súd Slovenskej republiky pre diskrimináciu a žiadal aj nemajetkovú satisfakciu vo výške 50.000.000,- Sk. O. M. ďalej v sťažnosti uviedol, že na Slovensku niet dvoch osôb, ktoré by sa tak nenávideli, ako on a JUDr. Dobroslav Trnka, pričom on sa k tomu otvorene hlási a JUDr. Dobroslav Trnka sa tvári ako keby nikdy nebol generálnym prokurátorom. Podľa názoru sťažovateľa sa JUDr. Dobroslav Trnka mal nechať vylúčiť z rozhodovania v uvedenej veci, a keďže tak neurobil, spáchal trestný čin.

Prokurátor Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky JUDr. Ctibor Košťál sťažnosti nevyhovel a predložil ju na rozhodnutie generálnemu prokurátorovi.

Pri konaní podľa § 192 ods.1 Trestného poriadku som zistil, že sťažnosť je prípustná, že bola podaná oprávnenou osobou a v zákonom stanovenej lehote. Na základe tejto sťažnosti som preskúmal spis Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky sp. zn.

XV/2 Gn 277/13, ako aj spis sp. zn. XV2/Gn 337/13 a dospel som k záveru, že rozhodnutie JUDr. Ctibora Košťála zo dňa 7. 1. 2014 o odmietnutí trestného oznámenia M. na prokurátora Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky JUDr. Dobroslava Trnku je správne a zákonné.

Jadrom problému je skutočnosť, či prokurátor, ktorému je jeho nadriadeným pridelený spis na vybavenie, sa má nechať vylúčiť z vykonávania úkonov trestného konania, ak oznamovateľom je osoba, ktorá na neho podala v minulosti trestné oznámenia osoba ktorú Generálna prokuratúra Slovenskej republiky neprijala do služobného pomeru, a ktorý to napadol na Ústavnom súde Slovenskej republiky. Pri rozhodovaní o týchto skutočnostiach sa nepochybné musí brať do úvahy aj stanovisko JUDr. Dobroslava Trnku. Tento sa jednoznačne vyjadril, že O. M. nikdy nevidel, nepozná ho a že si nepamätá na nejaké jeho podania voči nemu a čo je najdôležitejšie, zdôraznil, že rozhodoval nezaujato, iba na základe predloženého spisového materiálu predloženého z Okresného riaditeľstva Policajného zboru Kežmarok.

Podľa oznamovateľa mal byť dôvodom na vylúčenie prokurátora jeho pomer k osobe, ktorej sa úkon priamo týka. V tejto súvislosti považujem za potrebné zdôrazniť, že ak má ísť o takýto dôvod k vylúčeniu, zo všetkých rozhodujúcich skutočností musí byť jednoznačné, že takýto vzťah existuje a musí ísť o taký vzťah, ktorý objektívne ale aj subjektívne bráni prokurátorovi pristupovať k veci nezaujato a rozhodovať nestranne a spravodlivo. Takéto rozhodnutie sa však musí urobiť výlučne na základe objektívneho hľadiska, subjektívne stanovisko je iba podnetom pre takéto rozhodovanie. To znamená, že nie je prípustné vychádzať iba z pochybností oznamovateľa o pomere JUDr. Dobroslava Trnku k jeho osobe, ale aj z hmotnoprávneho rozboru tejto veci.

Skutočnosť, že oznamovateľ cíti k JUDr. Dobroslavovi Trnkovi veľkú nenávisť, je jeho subjektívny pocit, ktorý mu nikto nemôže vziať, ale neznamená to, že taký istý pocit musí mať aj druhá strana. Pravda je však taká, že JUDr. Dobroslav Trnka pri rozhodovaní o sťažnosti oznamovateľa O. M. proti uzneseniu vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru Kežmarok rozhodol správne, keď sťažnosť ako nedôvodnú zamietol.

Naviac fakt, že prokurátor nepožiada o svoje vylúčenie z veci, ktorú má pridelenú a neskôr sa zistí, že tak mal urobiť, nemôže zakladať jeho trestno-právnu zodpovednosť pre trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa g 326 Trestného zákona. Ide

o úmyselný trestný čin a jeho skutkovú podstatu nie je možné naplniť nedbanlivostným konaním.“

Súčasťou doterajšej judikatúry ústavného súdu (napr. m. m. II. ÚS 28/06, III. ÚS 278/06, II. ÚS 177/09) je aj právny názor, podľa ktorého právo fyzickej osoby (resp. právnickej osoby) na vznesenie obvinenia a začatie trestného stíhania inej osoby na základe podaného trestného oznámenia nepatrí medzi základné práva a slobody podľa druhej hlavy ústavy (napr. m. m. II. ÚS 42/00, II. ÚS 238/02, III. ÚS 198/03, IV. ÚS 55/09).

Ani z čl. 6 dohovoru (pokiaľ je jeho aplikovateľnosť založená na „trestnom obvinení“ inej osoby) oznamovateľovi (poškodenému) nevyplyva v trestnom konaní právo na začatie a vedenie trestného stíhania inej osoby (mutatis mutandis rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, napr. v prípade *Helmers v. Švédsko*, rozsudok pléna z 29. októbra 1991, sťažnosť č. 1826/85, séria A, č. 212-A, ods. 20, v prípade *Perezová v. Francúzsko* rozsudok Veľkej komory z 12. februára 2004, sťažnosť č. 47287/99, ods. 70, 71, ECHR 2004-I).

Oznamovateľ vo všeobecnosti, ale ani oznamovateľ, ktorý tvrdí, že je poškodený trestným činom, nemá preto ústavou zaručené základné právo, aby na podklade jeho trestného oznámenia bolo určité konanie kvalifikované ako trestný čin a vznesené obvinenie konkrétnej osobe. Posúdenie, či je dôvod na začatie trestného stíhania, alebo je potrebné prijať iné rozhodnutie v trestnom konaní, je vo výlučnej právomoci orgánov činných v trestnom konaní (napr. IV. ÚS 180/09, III. ÚS 46/2011).

V obdobných prípadoch ústavný súd vyslovil (IV. ÚS 55/09, IV. ÚS 180/09, III. ÚS 45/2010), že vymedzenie trestného činu, stíhanie páchatel'a a jeho potrestanie je vecou vzťahu medzi štátom a páchatel'om trestného činu. Štát prostredníctvom svojich orgánov rozhoduje podľa pravidiel trestného konania o tom, či bol trestný čin spáchaný a kto ho spáchal. Účelom tohto procesu je prioritne osvedčenie tohto vzťahu medzi páchatel'om a štátom a ochrana celospoločenských hodnôt, a nie bezprostredná ochrana individuálnych subjektívnych hmotných práv oznamovateľa trestného činu.

Z čl. 46 ods. 1 ústavy v rámci práva na inú právnu ochranu sťažovateľom vyplýva právo aj na trestnoprávnu ochranu. Jeho obsahom je oprávnenie, aby sa orgány činné v trestnom konaní ich trestným oznámením, resp. inými podaniami náležite zaoberali. Porušiť toto právo by mohli napr. vtedy, keby podania sťažovateľov ignorovali alebo nevenovali im pozornosť zodpovedajúcu ich povinnostiam.

Generálny prokurátor sa sťažnosťou sťažovateľa proti uzneseniu prokurátora generálnej prokuratúry zaoberal a odpovedal na všetky podstatné skutočnosti, ktoré boli obsahom tejto sťažnosti, čo je zrejme s citovaného odôvodnenia uznesenia generálneho prokurátora. Uznesenie generálneho prokurátora nemožno považovať za arbitrárne a neodôvodnené, ako to tvrdí sťažovateľ.

Generálny prokurátor venoval sťažnosti sťažovateľa náležitú pozornosť a vysporiadal sa so všetkými podstatnými námietkami sťažovateľa obsiahnutými v sťažnosti. Keďže orgány činné v trestnom konaní venovali podaniu sťažovateľa primeranú pozornosť, nezasiahli negatívne do podstaty jeho práv, nezmarili ich zmysel, a preto ich ani nemohli porušiť.

Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom generálneho prokurátora nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o arbitrárnosti tohto názoru a neznamená, že uznesenie generálneho prokurátora nebolo dostatočne odôvodnené.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (m. m. III. ÚS 138/02 a v ňom citovaná judikatúra).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi obsiahnutými v jeho petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. septembra 2014